

3-то. Процента на грамотността изобщо на населението е билъ най-голямъ въ Котленската околия — 34.14%, а най-малкъ въ Аккадънларската — 5.72 %. Съ по голъма степенъ на грамотность отъ тѣзи общата срѣдня за Княжеството има 32 околии, които по отношение на грамотността си се нареждатъ така: Котленска, Софийска (32.31), Пловдивска (30.76), Пирдопска (28.66), Търновска (27.58), Габровска (27.03), Сливенска (25.67), Горно-Орѣховска (24.95), Варненска (24.11), Ст-Загорска (23.84), Руссенска (23.15), Шюменска (22.98), Дръновска (22.67), Тръвненска (21.65), Панагурска (21.64), Казанлъшка (21.36), Т.-Пазарджикска (19.94), Бургаска (19.61), Карловска (19.18), Силистренска (18.96), Чирпанска (18.66), Пещерска (18.70), Хасковска (18.62), Бръзничка (18.27), Балчикска (18.87), Еленска (18.84), Ямболска (17.55), Анхиолска (17.43), Свищовска (17.36), Самоковска (17.07), Кошушка (16.96) и Паскалевска (15.47). Останалитѣ 53 околии стоятъ по долу отъ общата срѣдня грамотность; тѣ сж по рѣдъ слѣдующитѣ, като заванемъ отъ оная която има най-голямъ процентъ и стиваме къмъ оная съ по малкъ: Видинска (15.22), Кюстендилска (14.96), Разградска (14.78), Сърненогорска (14.66), Плевненска (14.40), Ихтиманска (14.27), Ново-Загорска (14.04), Душничка (14.01), Борисовградска (13.70), Сейменска (13.58), Ломска (13.36), Трънска (13.31), Севлиеvsка (13.29), Добричка (13.18), Радомирска (12.97), Тетевенска (12.95), Прѣславска (12.92), Орханйиска (12.90), Харманлийска (12.66), Карнобатска (12.50), Ново-Селска (11.92), Вратчанска (11.78), Ловченска (11.71), Троянска (11.68), Рупчоска (11.39), Поповска (11.09), Ески-Джумайска (10.90), Каваклийска (10.86), Провадийска (10.67), Ново-Пазарска (10.53), Орѣховска (10.27), Къзълъ-Агачка (10.19), Царибродска (10.10), Айтоска (10.00), Османъ-Пазарска (9.92), Кесаровска (9.34), Берковска (9.34), Луковитска (8.75), Овчехлъжска (8.69), Бѣленска (8.57), Никополска (8.56), Кулска (8.50), Бѣло-Слатинска (8.42), Тутраканска (8.04), Искрецка (7.69), Босилеградска (7.64), Бѣлоградчикска (7.38), Фердинандска (6.83), Кеманларска (6.68), Куртъ-Бунарска (6.36), Ново-Селска (6.26), Баль-Бунарска (5.76) и Аккадънларска (5.72). За още по голъма нагледность при сравненieto на околинитѣ по отношение на грамотността имъ, тѣзи послѣднитѣ могатъ се раздѣли на петъ групи, като къмъ първата се отнесеть всичкитѣ тѣзи, въ които процента на грамотността се колебае мѣжду 0 и 10 %;

Къмъ втората мѣжду	10	„	15	„
„ третата „	15	„	20	„
„ четвъртата „	20	„	25	„
„ петата „	отъ 25 нагорѣ.			

Кон отъ околинитѣ принадлежатъ къмъ всѣка една отъ помѣнатитѣ групи, ще може най-ясно да се види отъ приложената тукъ карта.

Отъ тѣзи карта, както и отъ всичко изложено до тукъ, ний дождаме до слѣдующето заключение:

1. Въ околинитѣ съ най-голямъ процентъ на грамотность влизатъ всичкитѣ оная, които иматъ голъми градски центрове и голъмия процентъ на които се отразява върху грамотността на дѣлата едноименна околия, като увеличава процента и. Тѣзи е главната и единственна причина за така голъмия релативенъ брой на грамотнитѣ въ околинитѣ: Софийска, Плов-